

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720-73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Een grote kloof

„En boven dit alles, tussen ons en u is een grote kloof gevestigd”
Lucas 16:26a

Geweldig woord klinkt hier uit de mond van vader Abraham! Een zaak vertolkend, die nog geweldiger is. Een grote kloof. Zó groot, dat hij door geen mens te overbruggen is. En daarbij onherroepelijk. Eeuwig duurt die kloof. Er komt geen „tijd”, dat deze teniet gedaan zal worden.

‘t Gaat tenslotte over de kloof tussen het lot van hen, die verloren gaan en van hen, die behouden worden. God Zelf heeft die afgrond gesteld, die door niemand overgegeven kan worden.

Vele vragen kunnen hier gesteld worden en zijn in werkelijkheid gesteld. Nogal vaak om eigen voorstelling over de toestand na de dood te bevestigen. Maar de grote vraag blijft hier aan welke kant van deze kloof wij straks gevonden zullen worden. Aan de kant van het eeuwige leven of van de eeuwige dood. En de hoogste Profeet en Leeraar, Die ook in deze gelijkenis onderwijs geeft, stelt door Zijn onderwijs heen deze vraag, terwijl wij nog leven in dit heden der genade en de onherroepelijke kloof nog geen werkelijkheid is.

In dit korte leven tussen geboren-worden en sterven komt reeds een tegenstelling tussen degenen, die God vrezen en die Hem niet vrezen openbaar. Tekenend komt die naar voren in deze gelijkenis. Schrijnend is de tegenstelling tussen de weelde van de rijke man en de ellende van de arme Lazarus. De rijke man leeft elke dag vrolijk en prachtig. ‘t Is heus niet iemand, die hier getekend wordt in de brute uitleving der zonde. Wel baadt hij in weelde. In zijn prachtig paleis heeft hij elke dag feest en geniet hij met volle teugen van de overvloed van zijn aardse goederen. Aan de poort van zijn paleis ligt de arme Lazarus. Hij heeft niet veel te genieten naar de maatstaf der wereld. Hij is arm: straatarm. En daarbij bedekt met zweren. Teken van nameloze ellende. Elke dag wordt hij daar neergeworpen met zijn onverzorgde wonden. Wachtend op de schamele kruimels, die hem van de tafel van de rijke worden toegeworpen. De enigen, die gemeenschap met hem willen hebben, zijn de honden van de straat. Zij likken zijn zweren. Zij zijn zijn lotgenoten.

Schrijnend die tegenstelling. Sprekend tot de rijke man, dat hij voor zijn arme naaste niets anders over heeft dan het overschot van zijn ruim bedeelde tafel. En toch is het op zichzelf niet de tegenstelling tussen rijk en arm, die uitloopt op de grote kloof. De rijkdom van de rijke man doet hem niet verloren gaan en de armoede van Lazarus brengt hem niet in de gelukzaligheid. In de tegenstelling die de Heere Jezus aan het begin voorstelt, wordt hun beider geestelijk portret getekend.

De rijke man heeft veel en mist toch alles. Hij heeft nu juist precies genoeg aan zijn aardse goederen. Hij mist de waarachtige vreze Gods. Zijn schuld benaauwt hem niet en om de eeuwigheid bekommert hij zich niet. Om God vraagt hij niet en daarom kan hij rustig die arme, Godvrezende bedelaar aan zijn poort in zijn ellende laten liggen. Hij is een zoon van Abraham en heeft Mozes en de Profeten. Hij hoort de waarschuwend en welmenende roepstemmen Gods. Maar geen

bekering komt in zijn leven openbaar.

En de arme Lazarus mist veel en bezit toch uiteindelijk alles. Zijn naam is zijn geestelijk portret. ‘t Komt bijna niet voor dat in de gelijkenissen namen van personen en plaatsen genoemd worden. Hier - ongetwijfeld met een bedoeling gebeurd ‘t wél. Zijn naam betekent: God is hulp! In al zijn ellende en armoede mag hij het van den Heere verwachten. Hij vervloekt de rijke man niet, maar in stilte ziet hij uit naar die God, Die hem óók uit zijn aardse ellende verlossen zal. Geen aards goed is zijn deel, maar wel de vreze des Heeren.

Zeg daarom toch niet, dat de tegenstelling in de tijd al niet groot is tussen de rijke man en de arme Lazarus. Misschien denken we wel zonder in dit leven de waarachtige vreze des Heeren te kennen en te beoefenen dat het straks aan het einde wel mee zal vallen. De grote kloof in de eeuwigheid spreekt er juist van dat ge hier moet zoeken den Heere te kennen. De stem van Abraham getuigt ervan naar de andere zijde van de kloof, dat hier beneden zijn onder Gods Woord, Mozes en de Profeten hebben. Ja, het Woord van den hoogsten Profeet en Leraar klinkt hier en verkondigt het heden der genade. Dat Woord wordt u gepredikt, waarschuwend en welmenend.

Dat Woord blijft tegen de rijke man tot in de eeuwigheid getuigen. Zegt Abraham zelfs dáár nog niet tegen hem: Kind.....? Onderzoeken wij ons daarom toch allen nauw of de vrucht van de vreze Gods bij ons gevonden wordt. In het kennen van zijn ellende en armoede voor God door den Heiligen Geest. In het uitzien naar Zijn Goddelijke beloften, die de vreugde van het hart zijn. Om in Christus de hulp te vinden, Die van God besteld is tegen de schuld en de dood. Dan blijft ook deze vrucht niet uit, dat de arme naaste barmhartigheid betoond wordt en een beker koud water aan de minste wordt gegeven.

Hebt ge aan uw goed hier beneden genoeg? Aan uw afkomst op het erf van Gods Kerk? Aan een weinig godsdienst, terwijl uw uitgangen naar de dingen van beneden zijn? Laat u dan waarschuwen door de Wet en Profeten. Door de hemelse Gezant, Die uit de doden is opgestaan om de boodschap van dood en leven tot u te spreken. Hij is de weg, die de kloof overbrugt tussen God en een schuldig zondaar.

Alléén in Hem komen alle arme „bedelaars” binnen, die uit hun ellende op God leerden hopen. Onoverbrugbaar de kloof tussen God en hun ziel. Een hemelhoge schuld heeft de weg tot God en Zijn gemeenschap opgebroken. Niets kunnen zij aanbrengen om die kloof te dempen. Maar nu in Christus wordt er een weg ontsloten voor een uitgewerkte zondaar, die hij door het geloof leert kennen. Houdt daar op aan! God is uw Hulp. En als uw deel in God ligt, dan moet ge hier beneden wel door de strijd heen, maar toch uw rijkdom is verzekerd in den Heere. Zo is het sterven de overgang naar de eeuwige feestzaal van Gods genade. Een grote kloof.....dat betekent ook, dat geen kind des Heeren ooit meer uit de feestzaal zal weggaan. Hij zal eeuwig het lange witte kleed dragen en verblijd zijn in den Heere.

D. Slagboom

Van de Administratie

Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van P. Dubbeldam, Mathenesserlaan 211. 3014 HD Rotterdam, P.v. Slooten, Bonairestraat 11 HA Urk, H.v.d. Hout, Oranjeplein 7-9, 4588 AG Oost-Souburg?

De P.T.T. zond Bewaar het Pand retour met de mededeling vertrokken.

Gelieve van adreswijzigingen direct bericht te geven, wat veel werk en kosten spaart. Voor ditmaal mogen wij doorgeven dat 12 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, w.o. een 2-tal opgegeven door C.v.Dr. te B; voor dat alles onze hartelijke dank. Wie verblijdt ons een volgende maal?

Aan giften mochten wij ontvangen f 355,-, wat ons steeds bemoedigt. Als de acceptgirokaart ontvangen is, verzoeken wij bij deze, maak er gelijk gebruik van, wat ons veel werk bespaart.

Adm. adres Bewaar het Pand. Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn, giro 704350.

v.d.L.

Van de redactie

1. **Acceptgirokaart.** Deze is thans ingesloten. Sommige lezers hebben hun abonnementsgeld al betaald. Anderen voldoen op andere wijze. Zij kunnen de kaarten als niet gezonden beschouwen. Maar aan de overige lezers verzoeken we vriendelijk van de acceptgirokaart gebruik te maken. Onze administrateur zou het zeer toejuichen, wanneer allen spoedig hun abonnementsgeld betaalden, uiteraard liefst met een gift er bij. Voor de medewerking al bij voorbaat dank.

2. **Ontmoetingsdag.** We vestigen nu al even de aandacht op de ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 12 april a.s. te Slidrecht zal worden gehouden. Onze ontmoetingsdagen zijn ingeburgerd. Een opwekking om D.V. naar Slidrecht te komen is haast niet nodig. Maar toch willen we er op aandringen om nu al die die dag voor dit doel te bestemmen. De bedoeling is, dat in de morgensamenkomst zullen spreken de predikanten Blom, Vlietstra en De Romph en in de middagsamenkomst de predikanten Van der Meij, Van der Ent en Tanis.

3. **School voor Dundas en Hamilton.** We kunnen weer heel wat giften verantwoorden en wel de volgende: f 25,- van W.V., f 100,- van G. te A., f 200,- van H.K., f 250,- van J.K. en f 300,- van N.N. Dat vormt samen een heel bedrag. Daar verblijden we ons over en we zijn ervan overtuigd, dat het schoolbestuur door deze giften verblijd is en bemoedigd wordt. Hartelijk dank.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 30

Hoofdstuk II, artikel 1.

„Van de dood van Christus en de verlossing des mensen door Deze.”

Nadat we in onze vorige les nog een kort resumé gaven over de leerstellingen van de remonstranten betreffende hun leer over de verkiezing en verwerping, willen we nu overgaan tot de behandeling van hoofdstuk II, het eerste artikel, hetwelk luidt:

„God is niet alleen ten hoogste barmhartig, maar ook ten hoogste rechtvaardig. En Zijn gerechtigheid (gelijk Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft) vereist, dat onze zonden, tegen Zijn oneindige majesteit begaan, niet alleen met tijdelijke, maar ook met eeuwige

straffen, beide naar ziel en lichaam, gestraft worden; welke straffen wij niet kunnen ontgaan, tenzij aan de gerechtigheid Gods genoeg geschiede."

Het gaat in dit artikel over de handhaving en verheerlijking van Gods **deugden** in de verlossing des mensen door de **dood** van Christus. En wel van de deugd van Gods barmhartigheid en van Zijn rechtvaardigheid. De handhaving en verheerlijking dezer deugden betreft dus de **VERZOENING**, door Christus' dood aangebracht en daarmee de verlossing. Alzo dan een verzoening **door** voldoening! „Sion zal door recht verlost worden," zo getuigt de Heere in Jesaja 1:27a. Aan deze leer der verzoening „door voldoening" willen velen niet aan. Men wil wel belijden, dat er verzoening nodig is, maar dan in deze zin, dat de **mens** alleen met God moet verzoend worden, maar niet **God** met de mens. Men stelt dus de verzoening met God als een soort **VREDESONDERHANDELING**. Wanneer er een twistgeschied, een conflict ontstaan is tussen twee mensen of twee partijen, dan moet de bemiddeling in dit conflict de beide partijen tot elkaar trachten te brengen door onderhandeling met elkaar, dus naar elkander toe te doen praten en het zo met elkaar eens te worden.

In deze tijd van ernstige oorlogsdreiging horen we van zulke vredesonderhandelingen tussen de grote wereld-machthebbers, hetzij via persoonlijke ontmoeting of via conferentie's. Helaas geldt van zulke conferentie's wat eens wijlen prof. Wisse ironisch opmerkte: „De conferentie wordt vastgesteld, de conferentie wordt gehouden, de conferentie gaat uitéén en..... de conferentie is mislukt!"

Hoe is dat ten opzichte van de verzoening met God en van God met de mens? Gaat het hier zonder meer ook om het oplossen van geschillen, waarbij er eerst zogenaamd gepraat moet worden tussen beide partijen of dat er wat moeite moet gedaan worden om de zaak in orde te krijgen, namelijk de verzoening?

Zie, dat is de verzoeningsgedachte bij de remonstranten, bij de moderne theologische opvattingen en bij allen, die van „recht Gods" niets willen weten en daarom niet van verzoening „door voldoening." En waarom niet? Omdat men de zonde niet wil zien als **schuld** voor God en het zondeconflict niet wil zien opgelost door betaling als genoegdoening aan de strafeisende gerechtigheid Gods.

Vandaar is het, dat artikel I wijst op de noodzakelijkheid dezer genoegdoening, tot herstel van de geschonden deugden Gods.

„God is ten hoogste barmhartig", ja, dat wil er wel in bij de mens, maar niet, dat God ook „ten hoogste rechtvaardig is". Zulke mensen zitten vol met critiek in dit verband en zij beoordelen alles naar eigen aangelegde maatstaven.

Met „ten hoogste rechtvaardig" zit men en men vraagt: Is dat rechtvaardig, dat duizenden bij duizenden van honger en ellende omkomen? Of dat God plotseling een onmisbare vader of moeder uit een gezin wegrukt, zodat kleine kinderen de ouderzorg moeten missen? Zeker, dat is alles ontzettend en allerpijnlijkst. Maar, wat is de eigenlijke fout die men maakt? Dat men de éne deugd van God laat uitspelen tegen de andere, met eerbied gezegd.

Men gaat die beide deugden van elkaar **scheiden**, al mogen zij wel **onder-scheiden** worden.

U herinnert zich nog wel van de catechisatie over Gods eigenschappen, over Zijn **eenvoudigheid**, dat er namelijk in God geen samenstelling van delen is. Dat wil zeggen, God is niet (weer met eerbied opgemerkt en gezegd) voor 50% rechtvaardig en voor 50% barmhartig. Voor menigeen is God zelfs voor 99% barmhartig en voor 1% slechts rechtvaardig. Voor anderen weer tegenovergesteld, dat God voor 99% rechtvaardig is en voor 1% liefde. Dit houdt dus in een samenstelling van delen. Neen. God is in Zijn volle Wezen rechtvaardig en tegelijk liefde. Wij kunnen dit nooit met ons verstand begrijpen of indenken, omdat ons verstand eindig is en een samengesteld vermogen is. Wel kan er in de openbaring van Gods deugden een **meer** of **mindere** maat van openbaring zijn. Een duidelijk voorbeeld vinden we in de geschiedenis van Elia, toen hij verkeerde op de Horeb. We lezen, toen de Heere voorbijging, wanneer Elia stond in de ingang van de rotssteen, dat de Heere niet

was in de aardbeving en niet in de stormwind en niet in het vuur, maar wel voor Elia's waarneming in het suizen van een zachte stilte. Dat God niet was o.a. in de stormwind, wil dus niet zeggen, dat God daar niet in was met Zijn Wezen, want God is immers alomtegenwoordig! Maar het wil zeggen, dat Hij in die stormwind en in de aardbeving en in het vuur niet was met een buitengewoon sterke maat van Zijn barmhartigheid en liefde, maar wel van Zijn heiligheid en veroordelende gerechtigheid. Het suizen van de zachte stilte was voor Elia een teken van Gods genadige openbaring, opdat Elia zou verstaan het woord des Heeren: „Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn **Geest** zal het geschieden."

Welnu, zulk een scheiding van Gods eigenschappen, zoals we hierboven opgemerkt hebben, kan dus ook niet gelden voor de leer der verkiezing en verwerping (in de verkiezing: Gods liefde en barmhartigheid en in de verwerping Gods rechtvaardigheid.) Alsof in de „verkiezing" geen sprake zou zijn van Gods rechtvaardigheid! Die is er terdege in begrepen, want het is een verkiezing tot zaligheid in **Christus**!

En over dié éénheid in Gods deugden (barmhartigheid en rechtvaardigheid) gaat het juist ook in het werk der **verzoening** en **verlossing** van Christus, namelijk door Zijn **dood**. Alzo een verzoening en verlossing **door** **voldoening** en wel aan Gods **recht**! En daarin ligt nu juist de rijkdom en de troost voor Gods kerk en Sion.

Want waar geen recht is en geen rechtsorde, daar is ook geen **levensbestaan**, maar absolute ondergang. „Recht" is de basis voor alle levensgeluk en welzijn.

Daarom is het zo diep ingrijpend, wanneer de **rechtsorde** verstoord en verbroken wordt, zoals we lezen in Jesaja 59:14: „Daarom is het recht achterwaarts geweken en de gerechtigheid staat van verre, want de waarheid struikelt op de straat en wat recht is, kan er niet ingaan." Dat zien we helaas op ontstellende wijze in onze tijd. Zo is er een heilige rechtsorde Gods in het werk der verlossing. Ware God niet rechtvaardig, er zou nooit enige sprake kunnen geweest zijn van verlossing. Was het niet de **eis** van de Goddelijke gerechtigheid, dat er voor de zonde betaald moest worden? Ja, dat de zonde, tegen de hoogste Majesteit begaan, met tijdelijke en eeuwige straffen, naar ziel en lichaam, gestraft moest worden? Waarom? Omdat de zonde **schuld** voor God is. En gemaakte schuld kan nooit voldaan worden door „praten met elkaar" zonder meer, maar dat er **geld** op tafel dient te komen, wanneer het een schuld betreft tussen mensen. En kan het vereiste geld van de zijde van de schuldenaar er niet komen, dan moet er een **borg** aan te pas komen, die voor de schuldenaar tussentreedt en de schuld voldoet. Welnu!

Dat geldt in de hoogste zin van het woord de noodzakelijkheid van het voldaan worden aan de strafeisende gerechtigheid Gods. Daarvan kan God nooit afstand doen, want Hij kan de zonde niet zo maar door de vingers zien. O, wat neemt God de zonde veel erger op dan wij mensen! Maar wie kan voor zijn zonde boeten? Wie kan de prijs ter voldoening aan Gods gerechtigheid opbrengen?

Is u, lezer(es) aan uw zonde-schuld ontdekt geworden?

Hebt u geprobeerd te betalen, door uzelf of door een ander bloot schepsel?, en dat u er achter bent gekomen door ontdekkend licht, dat zo nooit aan Gods gerechtigheid kan genoeggedaan worden en het rantsoen betaald? Dan hebt u een **Borg** nodig gekregen. Die voor u optreedt en door Zijn genoegdoening u met God verzoent! En toch, dat heeft Hij gedaan voor al Zijn volk door Zijn lijden en sterven als de enige grond der zaligheid! Maar, om dit door het geloof te mogen kennen, is nodig nadere **kennis** van de Borg, zoals onze Heidelberger dat zo schoon verklaart in Zondag 6 en ook onze „Leerregels" hierop wijzen in artikel 2 van hoofdstuk II en de daarop volgende artikelen. Hierover nader D.V. in een volgende les.

Dr.

v.L.

Voor de jeugd

Beste jongelui!

De brief van Paulus aan Filemon. 56.

„U groeten Epafra, mijn medege-

vangene in Christus Jezus, Markus, Aristarchus, Demas, Lucas, mijn mede-arbeiders."

Fil.: 23, 24

Wij zijn zo ongeveer gekomen aan het eind van deze brief, die ons al zoveel stof ter overdenking gegeven heeft.

Het slot verhaalt van de „groeten" die Paulus doet. Al zijn brieven worden met de „groeten" afgesloten.

Wat betekent nu eigenlijk een groet?

Vergissen jullie je niet, want „groeten" kunnen heel veel betekenen.

O zeker, ik weet dat er heel veel „groeten" worden weggegeven, die niets anders dan geveinsdheid tot achtergrond hebben. Men groet elkander, omdat men moeilijk anders kan, doch als men in het hart van degene die een „groet" geeft, kijken kon, dan zou je in menig geval daar gewoon van schrikken. Want met hun mond zegenen zij, doch met hun binnenste vloeken zij. Ik geloof dat het zo ergens in de bijbel staat. En dat is niets meer dan de waarheid, al is het dan in dit geval een verschrikkelijke waarheid. Iemand groeten, het goede toewensen en in je hart er niets van menen, dat is voor God, Die harten kent en nieren proeft, liegen. En liegen is „duivels-werk." Waar een mens al niet toe in staat is, en ook menigmaal doet, zonder dat hij er erg in heeft. De Heere wil dat we in alle dingen waar en oprecht zijn, ook als we iemand groeten, of laten groeten.

Een groet kan ook gedachtenloos worden uitgesproken. Het is dan een zekere vorm van beleefdheid, doch hij heeft geen wezenlijke inhoud. Ik geloof dat dit ook niet zelden voorkomt. Zonder „zwaar" te willen zijn, moeten we toch ten allen tijde voor de waarheid buigen. En dan zegt God in Zijn Woord, dat we van elk „ijdel woord" Gode rekenschap hebben af te leggen.

Wie het Woord van God ter harte neemt, zal op zijn eigen woorden gaan letten. En dan zal men zich er niet zelden op moeten betrappen, dat we met onze „gedachtenloze uitspraken" heel wat keren aan overtreding ons schuldig maken.

Doch dat is niet het geval als Paulus aan het eind van zijn brieven de groeten overbrengt. Dat is dan zo maar geen formaliteit, een zekere beleefdheid, die hij in acht moet nemen. Doch dan is dat van zijn kant wél gemeend. En als zodanig kan een groet grote betekenis hebben.

Je moet je, om dit te kunnen begrijpen, de situatie heel goed voorstellen, waarin Filemon met de zijnen verkeerde. Want aan hem worden in de eerste plaats de groeten gedaan. Zij behoorden als christenen in de wereld tot de verachte hoop. Wie telde deze dwazen? Want zo werden zij toch door de massa bekeken. „Dwazen om Christus wil." Niemand sloeg acht op hen, of als men het deed, dan deed men dit met verachting.

En dat valt niet mee. Je komt dan in een eenzaamheidspositie te verkeren. Je krijgt dan een gevoel, alsof er niemand is, die nog aan je denkt. Wij kunnen, in het vrije land waarin wij nog leven, ons maar moeilijk voorstellen, wat dit eigenlijk is. Misschien ga je het een klein beetje begrijpen, als je wel eens, ver van huis, in een ziekenhuis hebt moeten verkeren. Je hebt weinig of geen contact met je omgeving. Praten over datgene wat er diep in je ziel leeft, is niet mogelijk. Als je het probeert, dan word je uitgelachen, bespot, voor een kwezel gehouden. Je sluit tenslotte jezelf maar op. Hoe ellendig kun je jezelf onder dit alles gevoelen.

Wat kan het dan verrassend goed doen als je van een goede vriend, die je kent en van je omstandigheden afweet, die je ook begrijpt, een kaart krijgt. Een kaart met een tekst, die uitgekozen is, die je toespreekt, die je wat zegt, en dan daarbij de groeten van die vriend, met zijn eigen hand geschreven. Dan doet je dat goed. Zo hebben wij het zelf ook ervaren. Wij hebben in 1979 in het ziekenhuis gelegen en kregen toen heel veel kaarten, met allemaal groeten van vrienden, dichtbij en ver weg. Ik zal jullie vertellen dat het me goed deed. Want, al zag ik die vrienden niet, toch zag ik ze wel. Ik zag ze in de geest. Ik wist dat zij aan mij dachten, dat ze met mij meeleefden, voor mij baden. Elke kaart was stuk voor stuk een verkwikking, als water op een dorstig land. Daar waren ook kaarten bij van mensen, waar ik helemaal niet aan dacht, waar ik het ook zo direkt niet van had verwacht - ik moet dat er eerlijk bij zeggen -

Voor het geval, dat de moeilijkheden van Bernard in de ogen van de twintigste eeuw onnodig opgeblazen lijken, laten we proberen het leven in de jaren rond 1830 in een kleine plaats als Hertford in te denken. De beperkte kring van belangstellenden betekende, dat iedereen iedereen kende. In Londen gingen de moeilijkheden van Mr. Bourne, Watkin Maddy of Mr. Burrell onopgemerkt voorbij in het bruisende leven van de wereldstad. In Hertford werd elke beweging in de pastorie van de St. Andrew kerk tot een zaak om over te kletsen. De afwijkende ideeën van de jonge predikant (de kerk staat midden in de stad) gaven stof tot eindeloos gepraat. De families die lang in de stad woonachtig waren, van wie sommigen zich ergerden en overgingen naar een andere kerk, hadden veel te praten tijdens het theedrinken en tijdens de avondmaaltijd en dat niet slechts voor een paar dagen, maar dit duurde jaren. Er was ook de overweldigende verachting van de Kerk voor welke afscheiding ook.

Zodra er plaats gemaakt is voor de waarheid in Christus, o, hoe scherp staat de wereld en met name de godsdienstige wereld het dagelijks gedrag gade van hen met wie het zo gesteld is. Op die tijd terugziende zegt Bernard: „Je weet sommige van die dingen, die gebeurden. Die waren genoeg om me van tevoren te verschrikken: de verontwaardiging van de gemeente en de verachting waarmee ik behandeld werd (en Bernard was geen strijdslustig figuur, maar een „vriendelijke man, die opmerkelijk met gevoelens van anderen rekening hield”), de vervreemding van sommigen van mijn dierbaarste vrienden en betrekkingen, mijn langdurig conflict omtrent de Kerk, omdat ik door Gods genade ten volle van plan was om geen stap te doen behalve wanneer Hij mijn pad duidelijk maakte. Toch kan ik nu zeggen, dat al deze beproevingen goed waren: ze hebben mij helemaal geen schade gedaan, behalve dat ze mijn hoogmoed voortdurend verwonden en mij meer tot niets brachten, opdat Christus alles zou worden”.

Maar zijn Heere liet hem niet helemaal alleen strijden. Juist in die tijd werd een jongeman van ongeveer zijn leeftijd door de goddelijke Voorzienigheid opgewekt om naar Hertford te komen en zo begon een vriendschap, die de handen van hen beiden sterkte voor de rest van hun leven. De vriendschap had een kalm begin. De jongeman was William Lockwood Maydwell. Hij was opgevoed in Harrow en had voor rechtsgeleerde gestudeerd en kwam in 1834 in Hertford aan, daar hij gehoord had van een geschikte gelegenheid om er zich te vestigen. Hij had geen kennissen in de buurt en was zeer terneer geslagen bij zijn aankomst, zo erg, dat hij besloot weer te vertrekken en hij nam daarvoor enige maatregelen, die echter vrijdeld werden. Zijn vrienden en familie vonden kort daarna een veel betere standplaats voor hem en drongen er bij hem op aan deze aan te nemen, maar dit sloeg hij ook af.

Mr. Maydwell gaf later een kort verslag van zijn jonge jaren, voordat hij naar Hertford kwam. „Hoe diep heb ik jarenlang de natuurlijke hoogmoed en verwaandheid van mijn hart gevoeld”, zegt hij, „ik herinner mij van mijn jeugd, dat mijn zuster, aan wie ik zeer verbonden was, op zekere tijd begeerde, dat ik me zou bekeren en mij dikwijls berispte wegens mijn verkeerde wegen, maar ik weigerde naar haar te luisteren. In die tijd was ik zowel trots als onredelijk en zij placht met mij te spreken over de macht van Christus om te redden, zeggende, dat Hij beide God en mens is. Het leek mij alsof ik dit nooit eerder gehoord had, want ik had als een heiden geleefd en ik antwoordde haar: „Geloof jij dit werkelijk? Ik zal het nooit geloven!”

Het eerste wat mij doeltreffend wakker schudde, was de plotselinge dood van mijn moeder. Mijn zonden werden mij toen voor ogen gesteld en ik voelde zeker dat de hel mijn deel zou zijn. Die winter was een vreselijke tijd voor mij. Ik was

werkelijk in een hevige zielestrijd en was te trots om mijn gevoelens te laten merken. Ik heb vaak bij mijn zuster gezeten, terwijl ik deed of ik een krant las, die ik voor mijn gezicht hield, opdat zij de angst op mijn gezicht niet zou kunnen lezen.

Omstreeks die tijd ging ik met mijn vader en zuster naar het huis van mijn oom Lockwood in Lowestoft, waar hij predikant was. Hier werd mijn vader ziek en ik was in een treurige staat van opstand tegen God. Ik herinner mij dat ik op zekere dag in een grote zielestrijd naar het strand ging en toen ik daar niemand zag besloot om te trachten nog één keer te bidden en als God mij niet zou horen mijzelf in de zee te werpen. Maar mijn hart was als koper. Ik knielde op het zand neer, maar kon niet één woord bidden en niets scheen mij van zelfmoord te weerhouden dan de vrees mijn zieke vader verdriet aan te doen”.

Mr. Maydwell had soms een sprankje troost, maar daar ze niet vergezeld waren van enige geestelijke ontdekking van Christus in Zijn gezegend Evangelie, begreep hij er de grond niet van. Hij zei, dat hij vaak een diepe donkerheid over zijn ziel voelde komen en over alles waar hij naar keek. Dit was vooral zo, als hij naar feestjes ging, wat hij vaak deed, en hoewel hij inwendig bedroefd was, deed hij zich als de vrolijkste van het gezelschap voor.

Als hij over deze dingen nadacht en er soms over sprak, werd hij als een godsdienstig man beschouwd, zowel door zichzelf als door anderen. Hij had veel godsdienstige vrienden, aan sommigen van wie hij erg verbonden was, tot wie hij opzag als veel verder in het geloof dan hijzelf. Zij waren zulken, die zichzelf zo gemakkelijk overtuigden, dat het goed met hen stond en wilden hem ervan overtuigen, dat het ook goed met hem stond. Zo was het enige gebrek, dat ze bij hem vonden, dat hij ongelukkig was. „Wij hebben geloof”, zeiden ze, „en het maakt ons gelukkig en je behoeft niets te doen dan alleen maar te geloven en je zou zo gelukkig zijn als wij zijn”. Hij vertelde hun wel eens iets van zijn droefgeestigheid, maar geen van hen wilde op zijn gevoelens ingaan en zij beweerden, dat deze droefgeestigheid alleen het gevolg was van zijn halstarrig ongeloof.

Hij scheen zich soms bewust, dat de fout niet geheel aan zijn eigen kant was. Hun gedrag bracht er hem vaak toe te zeggen: „Hoe is het, dat hun sterk geloof hun leven niet beïnvloedt en hun staat niet verandert, als ik soms gevoel, dat mijn klein geloof de mijne beïnvloedt en verandert?”

Dit was de toestand, waarin hij verkeerde, toen hij naar Hertford kwam, een eenzame jongeman van twee en dertig jaar, in diepe ernst om de ware kracht van de religie te verkrijgen, zich bewust, dat hij deze nooit gevonden had en zeer onbevredigd met zichzelf en vrezend, dat hij nooit zou vinden wat hij zocht.

Hij vond één gebed in zijn hart, maar daar hij onwetend was omtrent de bedelingen van Gods genade, bemerkte hij toen daarin niet de liefde van God in zijn ziel. Dat gebed was het derde vers van Psalm 42: Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden, dat zij mij brengen tot de berg Uwer heiligheid en tot Uw woningen”. Hij zei, dat gedurende verscheiden maanden op z'n minst negendeze woorden dag en nacht, wakend of slapend, bij hem waren. Daar hij zijn vrije tijd meestal alleen doorbracht, herhaalde hij deze woorden telkens weer, maar desondanks voelde hij, dat zijn hart hard en donker was.

„Hoe vaak”, roept Bernard uit, als hij later in zijn herinnering schrijft: „heeft hij in de volgende jaren een teer geloof in anderen bemoeidigd door zijn eigen voorbeeld, en hun getoond, dat zo'n uitroep van het gevoel, dat zijn hart hard en donker was, een gezegend bewijs is, dat het ware licht daar is begonnen te schijnen! Hoe vaak ook weidde hij niet over dit levenswoord in zijn ziel uit en liet hij ons zien welk een volheid daar in is! Hij legde sterk de nadruk op het woord waarheid! „Wij moeten (placht hij te zeggen) niet alleen licht vinden, maar de waarheid zelf van de Heere.

en dan toch een groet te ontvangen van hen. Het heeft mij dan ook wel eens beschaamd. Zij dachten wel aan mij. Wat worden dan kleine dingen grote zaken.

Zegt daarom nooit: Wat zegt nu een groet? Want een groet kan heel veel zeggen. Je kunt er van opknappen, het kan je middellijkerwijs uit de put halen. Ja, „middellijkerwijs”. Dat wil zeggen: God werkt altijd middellijk. Hij kan een groet gebruiken; en Hij gebruikt ook groeten. In een eerlijke groet zit een stukje gemeenschapsoefening. En als kinderen van God elkander groeten, dan zit daar een stukje beleving in van de gemeenschap der heiligen.

Zo moeten we dat ons ook bij Paulus voorstellen. Door de groeten die hij overbrengt, wordt de gemeenschap der heiligen beoefend. Filemon wist, toen hij de brief van Paulus las: Er wordt te Rome aan mij gedacht, aan ons gedacht. Men leeft daar in de gevangenis nog met ons mee. Het zijn onze lotgenoten, onze broeders. Al worden we hier in Colosse door de wereld veracht, we staan toch niet alleen in de wereld. Er zijn ook nog anderen in de wereld, die net zijn als wij: Wel

in de wereld, maar niet van de wereld. Want God heeft ons uit de wereld uitverkoren.

De groeten die Paulus overbracht staan in de bijbel. Dat moeten wij ook niet vergeten. Dat is maar niet een gewoon boek, dat ons een verhaal beschrijft, dat eeuwen geleden gebeurd is en daarmee uit. Was dit het geval, je zoudt het voor kennisgeving aan kunnen nemen.

Maar nu deze groeten in de bijbel staan, zijn ze aan de kerk van alle eeuwen gericht. Paulus is nu in de hemel en velen, van wie hij de groeten overbracht, zijn met hem in de hemel. Het zijn „gestorven heiligen.” We mogen ze niet aanbidden, zoals de roomsen dat doen. We mogen ze ook niet vereren ten koste van de eer des Heeren. Maar de „groeten” die zij hebben nagelaten, spreken het geloof nog toe.

De kerk van alle eeuwen heeft daarom uit de „groeten van Paulus” moed geput. Het is alsof hij zeggen wil: Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Ik mag nu delen in de heerlijkheid, die de Heere voor mij bereid had. Ik ben nu in de triumferende kerk. Ik

heb niet tevergeefs de Heere gediend. Ik mag het nu eeuwig zalig ondervinden, dat de Heere een beloner is dergenen die Hem zoeken. En jullie zijn nog op aarde. Jullie verkeren nog in de strijdende kerk. Je bent er nog niet. Maar je mag er zeker van zijn, dat jullie er ook zullen komen. Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Vreest daarom niet degenen, die alleen het lichaam kunnen doden en de ziel niet kunnen doden. Want na de dood is dan het leven je bereid, het eeuwige leven. Daarin mag je nu reeds delen. Want die in de Zoön gelooft, die heeft het eeuwige leven. Doch straks zul je het volmaakt mogen voortzetten, en dan zul je ook daar zijn, waar ik nu al, dank zij de genade van onze Heere Jezus Christus, eeuwen verkeren mag. En niet alleen ik, maar ook al degenen, die met mij zijn afgelost en zijn gehaald uit het strijdperk van dit leven. Zij groeten u. Heb goede moed, want gij zult er ook komen.

Zo is er door deze groet niet alleen gemeenschap der heiligen met de strijdende kerk hier beneden, maar er is ook gemeen-

schap der heiligen van de strijdende met de triumferende kerk. Het is tenslotte maar één kerk.

Verstaan jullie dat ook? Ja, ja. Gemeenschap van de strijdende kerk op aarde, met de triumferende kerk in de hemel. Wie zo deze groet verstaan mag, heeft gemeenschap met de kerk die reeds verlost is, en kan dan moedscheppen uit hun behoudenis. Het is een zalige ervaring, als men weten mag verwanten in de hemel te hebben, die men hier op aarde misschien nooit gezien heeft, en waar men zich dan toch door het geloof één mee weet.

Zo kan ik door het geloof mij Jacob, David, Petrus e.a. een broeder weten, of een zuster, waar ik eeuwig God mee zal groot maken. Je wordt dan door de groet uit de bijbel, van de gestorven heiligen, als het ware verkwikt uit de hemel. Die gemeenschap der heiligen is toch een wonderlijke zaak. Zalig als je er wat van weten mag. Je bent er niet te oud voor, maar je kunt er ook niet te jong voor zijn. De groeten van jullie aller vriend

Ds. H.C.v.d. Ent

BOEKBESPREKING

Boeken van Den Hertog's uitgeverij boekhandel b.v., Lange Nieuwstraat 52a, postbus 2421, 3500 GK UTRECHT.

1. De brief aan Filémon door Ds. K. de Gier.

In een Ten geleide zegt de schrijver o.a.: „De dagen waarin wij leven zijn in vele opzichten donker en geesteloos. Van de gezegende vruchten van Reformatie en van Nadere Reformatie is in ons land weinig meer over, al houdt de Heere gelukkig nog een overblijfsel naar de verkiezing der genade in stand. Op godsdienstig, zedelijk en maatschappelijk leven worden de wetten Gods en de normen van Gods Woord terzijde gesteld en ingeruild voor de bedenksels van de verdorven menselijke geest. Ook onze jonge mensen die nog bij en onder de waarheid

Gods leven, komen hiermede in aanraking. De machten van de boze, die op hen beslag willen leggen, zijn groot. Om wat leiding en voorlichting te geven heb ik enkele jaren geleden in „De Saambinder” enkele artikelen geschreven over „De brief aan Filémon”. Ik heb dit op een eenvoudige wijze gedaan, opdat het voor allen gemakkelijk leesbaar zal zijn, zonder te veel diepgaand op de problemen in te gaan. Deze artikelen zijn met enkele kleine wijzigingen nu in dit boekje weergegeven.”

Laat dit genoeg zijn ter aanbeveling. Het boekje bevat 17 afzonderlijke artikelen, die veel goeds bevatten. Ze zijn heel geschikt voor voorlezing (en bespreking) op een vereniging. We sluiten ons aan bij de wens van de schrijver, dat de zegen des Heeren er op moge rusten. Het boek kost f 12,90.

2. Vier boekjes van R. Valkenburg, die f 9,75 per stuk kosten, en wel:

De zoon van het opperhoofd. Een waar verhaal uit het engels, opnieuw verteld. Het gaat over Kanoeski, die jong zijn vader, een Indiaans stamhoofd, verliest en allerlei andere moeilijke wegen doormaakt, maar: de Heere zegen hem met Zijn genade en maakt alles wel.

Die gelukkige Sjarlotte en Sjakie. Een waar verhaal uit Ierland, opnieuw verteld. Een jonge vrouw, die zelf haar moeilijkheden heeft, geeft zich voor anderen, o.a. voor een gehandicapte jongen, wat hem tot zegen wordt.

Het beginsel der wijsheid. Een aantal korte ware verhalen uit het engels opnieuw verteld, namelijk: 1. Het geloof der kinderen, 2. Een groot zondaar, door God gevonden, 3. Getrouw tot in de dood, 4. De schoenlapper van Hamburg, 5. De stervende negerjongen, 6. De verborgen schat. De verhalen spreken voor zichzelf.

Het teken van de jonge tamboer. Een waar verhaal uit Amerika (Karel Coelson, de kleine trommelslager), opnieuw verteld. Het gaat over een jongen, die een verdrietige

jeugd had, op de zondagsschool in aanraking met het evangelie kwam, wat hem tot zegen was. Hij werd in 1855 trommelslager (tamboer in het leger. Hij werd in een slag gewond en nog behandeld door een Joodse dokter. Hij gedroeg zich als Christen. De Heere gebruikte hem voor deze dokter tot zegen. In verloop van tijd kwamen ook diens vrouw, zoon en dochter tot het geloof in Christus.

We hebben hier goede lektuur. We willen slechts een enkele opmerking maken en wel deze, dat het ons niet bevredigt, wanneer een verslag van een bekering op een of andere wijze naverteld wordt, omdat het gevaar zo groot is, dat we geen getrouwe weergave krijgen van wat werkelijk doorleefd werd.

3. Bunyan's Christenreis naverteld door T. Mateboer.

We komen hier met dezelfde zaak in aanraking, die we zojuist aanroerden, nl. de kwestie of het mogelijk is goed na te vertellen, wat een ander doorleefde. Dat geldt bij het uitgeven van boeken als de Christenreis en allerlei andere boeken, maar bij voorbeeld ook bij kinderbijbels. En eveneens bij het vertellen van ware geschiedenissen en van geschiedenissen uit Gods Woord. Dan moet men wel goed verstaan wat men in eigen woorden weergeeft. Daarom geven we er de voorkeur aan, dat men de Christenreis van Bunyan zelf leest, zo nodig met gebruikmaking van een toelichting. Maar we willen toch zeggen, dat Mateboer op eenvoudige wijze in een aantal hoofdstukken de inhoud van de Christenreis weergeeft. We kunnen dit boek, waarvan al de 7e druk verscheen, in veler handen wensen. Als het lezen ervan mag opwekken om het boek van Bunyan ter hand te nemen zou dat slechts toe te juichen zijn. En nog meer, wanneer het velen tot zegen mocht zijn, om uit de stad Verderf te vluchten en de pelgrimsreis naar Sion te aanvaarden en op die weg te volharden. Deze mooie gebonden uitgave kost slechts f 8,50.

B.

Aanmelding leerlingen

GOMARUS - MAVO

Grote Haarsekade 121, Gorinchem, tel. 01830-23899.

Tot 1 april kunnen er leerlingen voor het cursusjaar 1980 - '81 aangemeld worden. De aanmelding voor het brugjaar kan plaats hebben via de hoofden van de basisscholen of rechtstreeks aan de school.

Bij rechtstreekse aanmelding wordt U informatie en een aanmeldingsformulier toegestuurd.

Inlichtingen worden verstrekt door de directeur, de heer C.P. Huissen, Groot Veldsweer 25, H'veld-G'dam, tel. 01846 - 4302 en de heer J. Visser, adj. dir., Groot Veldsweer 31, H'veld-G'dam, tel. 01846 - 4437.

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijsburg, tel. 01718-23063 bgg 22737

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijsburg (zonder postzegel)

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

b.g.g 05277 - 2462 Urk.

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer

VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING”-TEXEL

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.

Bungalows en sta-caravans.

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend-Texel.

Tel. 02223 - 661 of 391.

Voor bijbels, boeken en muziek

is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg's
boekhandel

Slaak 4-8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer

Rustoord „Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Driebergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD -

OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

TERUG NAAR DE NATUUR

De natuurgeneeswijze neemt een steeds grotere plaats in en geen wonder wanneer U de fantastische resultaten verneemt van hen: die één van de meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a. maag, maagzweer, niersteen reumatiek, gewrichtsreuma, schildklier, slapeloosheid, suiker, spataderen, vermagering, zenuwen, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand

à f 12,50

(verzendkosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm Maandkuur f 15,-

Drogisterij

SIKKING

Barrevoetstraat 5

Haarlem

Tel. 023 - 312882

Giro 190609

Zojuist verschenen

DR. J. DOUMA - DR. W.H. VELEMA

POLIO

AFWACHTEN of AFWEREN?

Kort na de polio-epidemie in de zomer van 1978 hebben de hoogleraren DOUMA en VELEMA een studie gemaakt over het probleem van de „inenting”

Zij hebben alle aspecten van de zaak onderzocht:

Is inenting tegen polio „ziekmakend”?

Is het werkelijk een gebrek aan vertrouwen op God voorzienigheid

wanneer we ons laten vaccineren?

Welke les ligt er in de strijd die in de vorige eeuw reeds over de

vaccinatie werd gevoerd?

Hoe moeten we oordelen over verplichte vaccinatie?

De auteurs hopen dat deze publicatie in de kring van hen die om

godsdienstige redenen vaccinatie afwijzen als een handreiking in de

bezuiniging op verschillende vragen zal worden ontvangen.

De staatssecretaris van Volksgezondheid MEVROUW E. FEDER-SMIT

schreef een Woord vooraf.

Omvang 134 pag.

Prijs slechts f 9,90

TON BOLLAND

boekhandel

antiquariaat

uitgeverij

w/h H.A. van Bottenburg - Prinsengracht 493 - Amsterdam-C - Tel. 020-22 15 21

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.

U kunt zo'n kind financieel adopteren voor f 35,- per maand.

Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103